

Mecanisme celulare și moleculare ale excitabilității

Excitabilitate

*Excitabilitate - capacitatea
(condiția) unui sistem viu de a
capta semnale specifice, ca
formă de actualizare a
informației, necesară
organizării lui întru
adaptabilitate și continuitate*

***Cum și de ce a evoluat viața
pe Terra?***

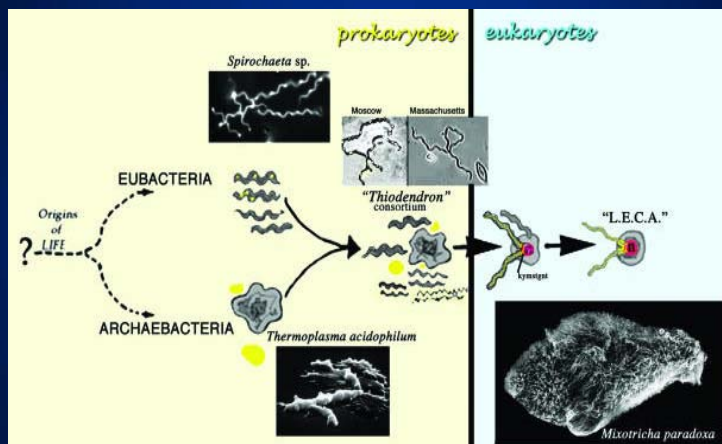
***Care au fost alegerile/
schimbările făcute?***

Cel mai realist robot umanoid

Cercetătorii japonezi au încercat să depășească granița dintre om și mașină cu ajutorul celui mai recent robot creat de ei, denumit Geminoid DK. Acesta este cel de-al treilea robot android din seria Geminoid, creată de profesorul Hiroshi Ishiguro de la Universitatea Osaka și echipa sa de la Institutul Internațional de Cercetare Avansată a Telecomunicațiilor din Nara.

Geminoid DK a fost construit astfel încât să semene cât mai bine cu profesorul Henrik Scharfe de la Universitatea Aalborg din Danemarca și este primul robot din această serie care a imitat chipul unei persoane din afara Japoniei. Hiroshi Ishiguro a început cu o copie a lui însuși, pe care a botezat-o Geminoid HI-1, și a continuat cu o clonă automatizată a unui manechin din Japonia, numită Geminoid F.

Proc Natl Acad Sci U S A. 2006 Aug 29;103(35):13080-5. Epub
2006 Aug 22.

**The last eukaryotic common
ancestor (LECA): acquisition of
cytoskeletal motility from
aerotolerant spirochetes in the
Proterozoic Eon.**

Margulis L, Chapman M, Guerrero R, Hall J.
Department of Geosciences, University of Massachusetts,
Amherst, 01003, USA

- Philos Trans R Soc Lond B Biol Sci. 2003
Jan 29;358(1429):59-83; discussion 83-5.
- **On the origins of cells: a hypothesis for
the evolutionary transitions from
abiotic geochemistry to
chemoautotrophic prokaryotes, and
from prokaryotes to nucleated cells**

Halobacterium salinarium

The Nature of Consciousness

The Structure of Life and the Meaning of Matter

Towards a Unified Understanding
of Mind, Life and Matter

PIERO SCARUFFI

On the origins of cells: a hypothesis for the evolutionary transitions from abiotic geochemistry to chemoautotrophic prokaryotes, and from prokaryotes to nucleated cells. *W. Martin and M J. Russell, The Royal Society 2002*

Physical compartmentation from the environment and self-organization of self-contained redox reactions are the most conserved attributes of living things, hence inorganic matter with such attributes would be life's most likely forebear.

The naturally arising, three-dimensional compartmentation observed within fossilized seepage-site metal sulphide precipitates indicates that these inorganic compartments were the precursors of cell walls and membranes found in free-living prokaryotes.

The known capability of FeS and NiS to catalyse the synthesis of the acetyl-methylsulphide from carbon monoxide and methylsulphide, constituents of hydrothermal fluid, indicates that pre-biotic syntheses occurred at the inner surfaces of these metal-sulphide-walled compartments, which furthermore restrained reacted products from diffusion into the ocean, providing sufficient concentrations of reactants to forge the transition from geochemistry to biochemistry.

A chimeric cell evolved via symbiogenesis by syntrophic merger between an archaeobacterium and a eubacterium
The archaeobacterium, a thermoacidophil resembling extant *Thermoplasma*, generated hydrogen sulfide to protect the eubacterium, a heterotrophic swimmer comparable to *Spirochaeta* or *Hollandina* that oxidized sulfide to sulfur.

The chimeric eukaryote: Origin of the nucleus from the karyomastigont in amitochondriate protists
Lynn Margulis, Michael F. Dolan, and Ricardo Guerrero.
Proceedings of the National Academy of Sciences.
June 20, 2000 vol. 97 no. 13

The universal ancestor we infer was not a free-living cell, but rather was confined to the naturally chemiosmotic, FeS compartments within which the synthesis of its constituents occurred. The first free-living cells are suggested to have been eubacterial and archaeobacterial chemoautotrophs that emerged more than 3.8 Gyr ago from their inorganic confines.

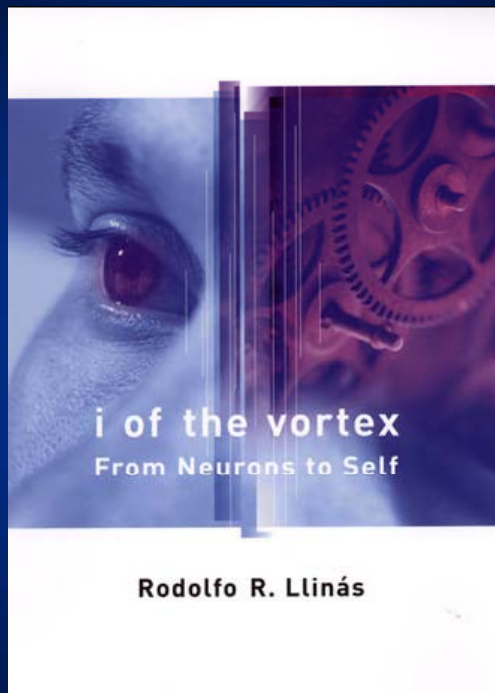
We propose that the emergence of these prokaryotic lineages from inorganic confines occurred independently, facilitated by the independent origins of membrane-lipid biosynthesis: isoprenoid ether membranes in the archaeobacterial and fatty acid ester membranes in the eubacterial lineage.

The eukaryotes, all of which are ancestrally heterotrophs and possess eubacterial lipids, are suggested to have arisen ca. 2 Gyr ago through symbiosis involving an autotrophic archaeobacterial host and a heterotrophic eubacterial symbiont, the common ancestor of mitochondria and hydrogenosomes

The chemistry of what is known as the RNA-world could have taken place within these naturally forming, catalytic walled compartments to give rise to replicating systems

***Cum și de ce a evoluat
sistemul nervos?***

***Care au fost alegerile/
schimbările făcute?***

How the mind came to us or we to it is a rich and beautiful story that is over 700 million years old – and, like all things biological, is still being written

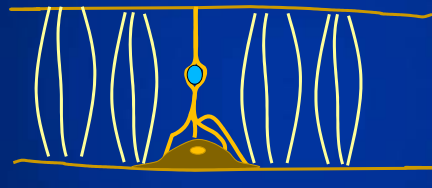
Simultaneity of neuronal activity, brought into existence not by chance but by intrinsic oscillatory electrical activity, resonance and coherence are at the root of cognition. Indeed, such intrinsic activity forms the very foundation of the notion that there is such a thing called our “selves”

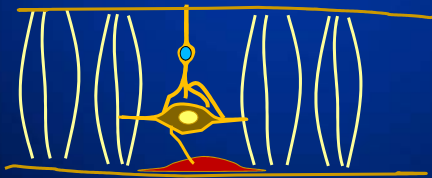
The nervous system function may actually operate on its own, intrinsically, (private or “closed” component) and that sensory system input (open component) modulates rather than informs this intrinsic system.

Because the brain operates for the most part as a closed system, it must be regarded as a reality emulator than a simple translator

The central generation of movement and generation of mindness are deeply related; they are in fact different parts of the same process... Mindness is the internalization of movement

 -spongiforme

 -anemone

Ramon y Cajal 1911

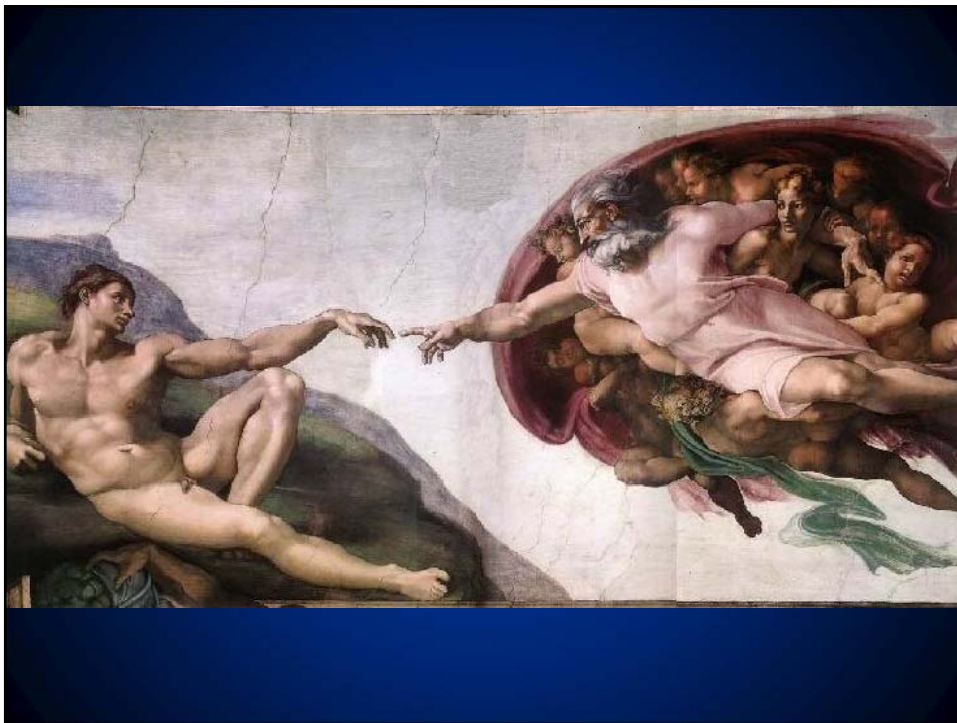
Sea squirt
-statocite
-notocord

Prediction is ultimate
Function of the Brain

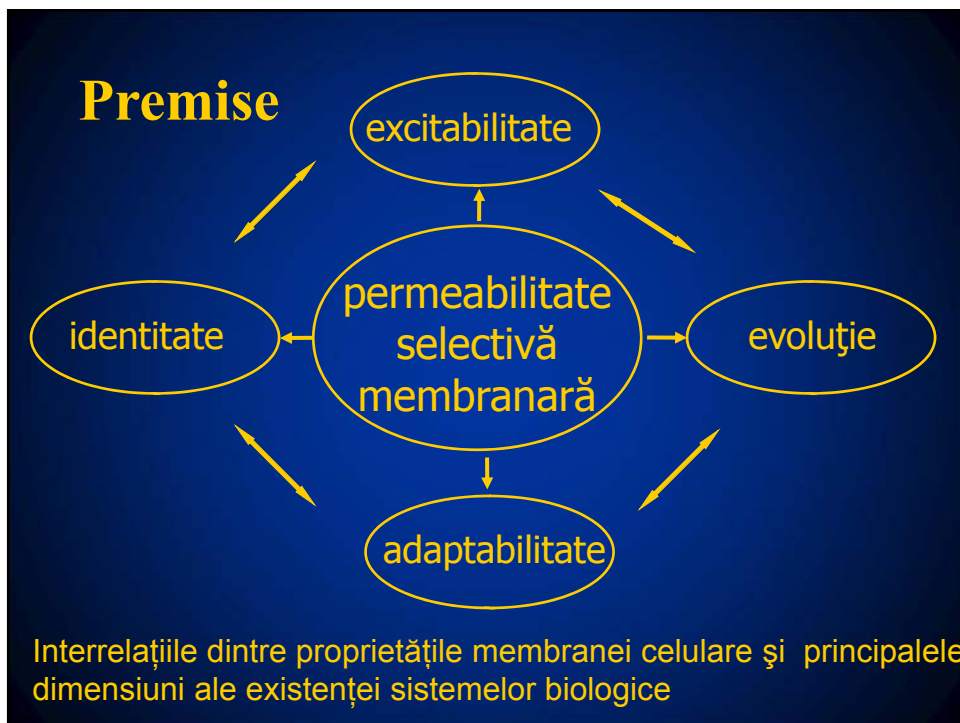
***Cum și de ce a evoluat
sistemul nervos?***

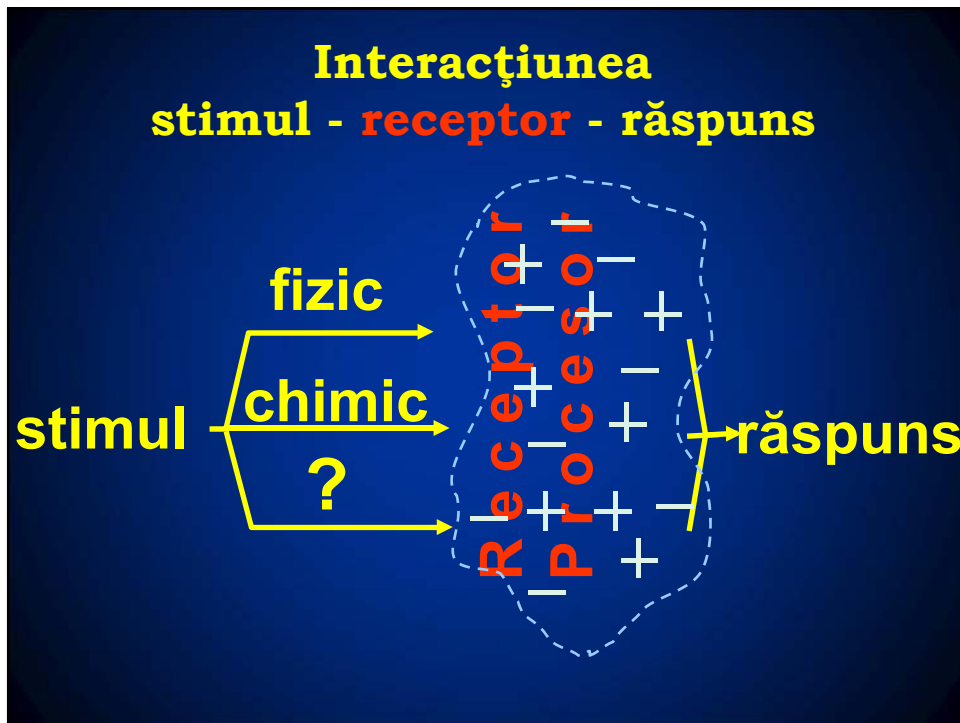
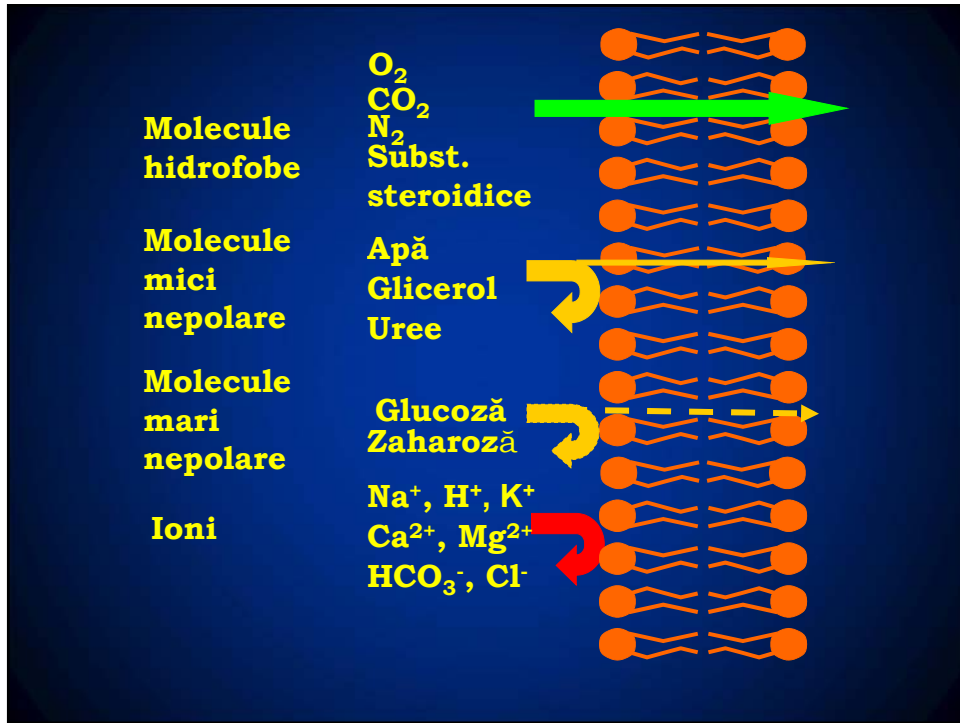
***Care au fost alegerile/
schimbările făcute?***

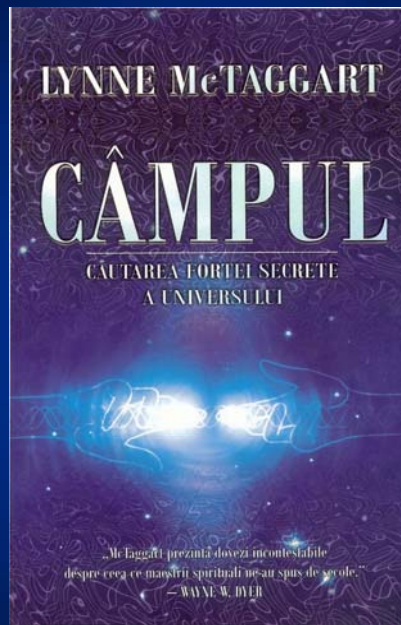
***Mecanisme celulare și
moleculare ale
excitabilității celulei
nervoase***

***Generarea, transmiterea și
procesarea semnalului în
sistemul nervos***

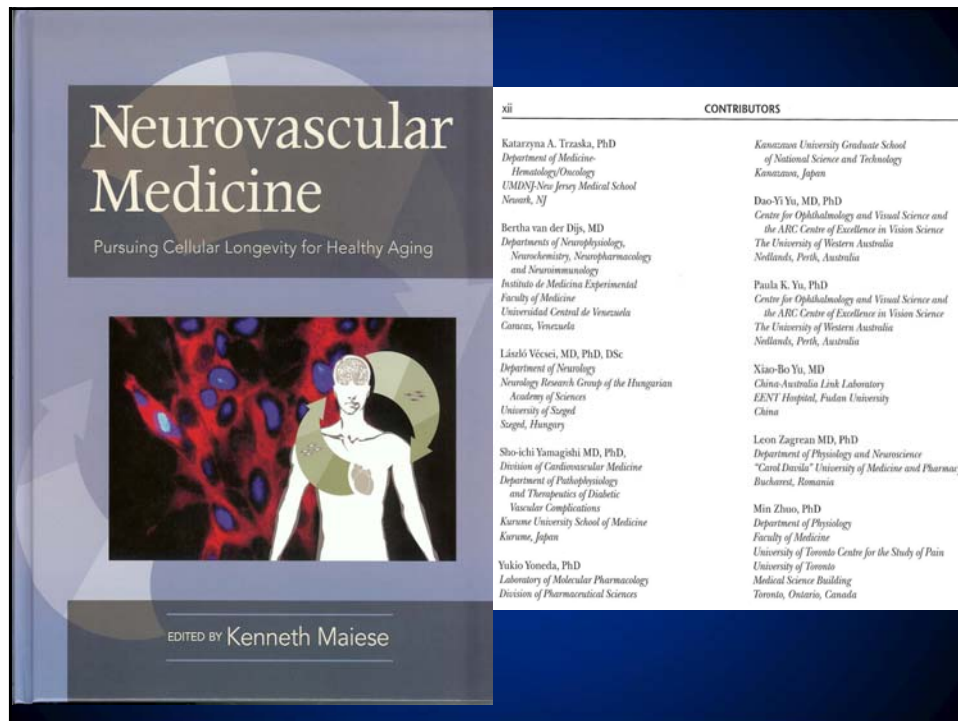

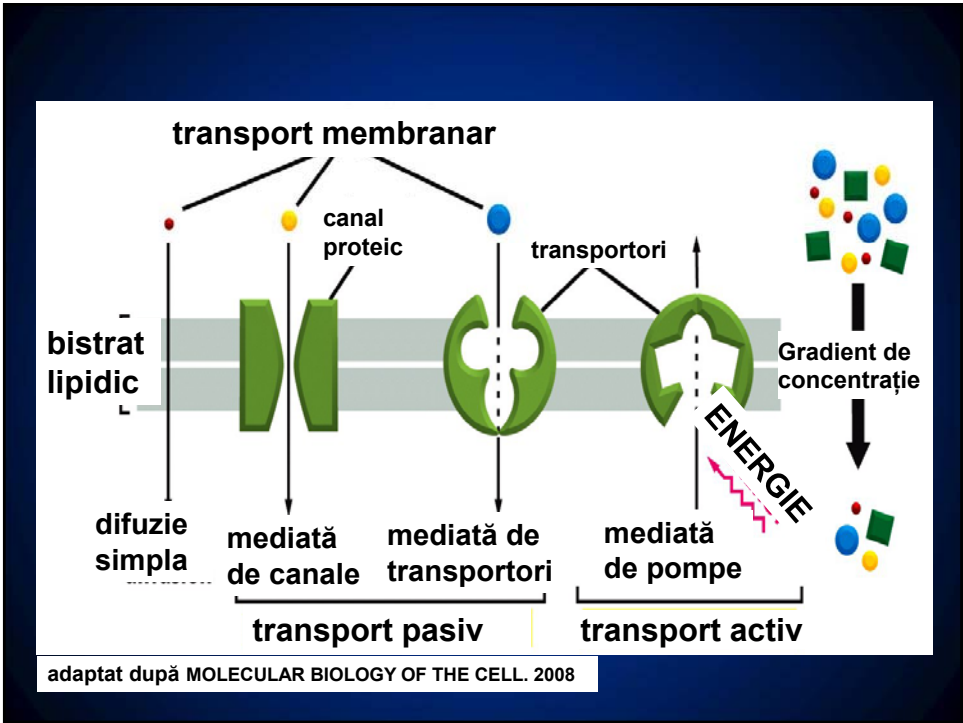
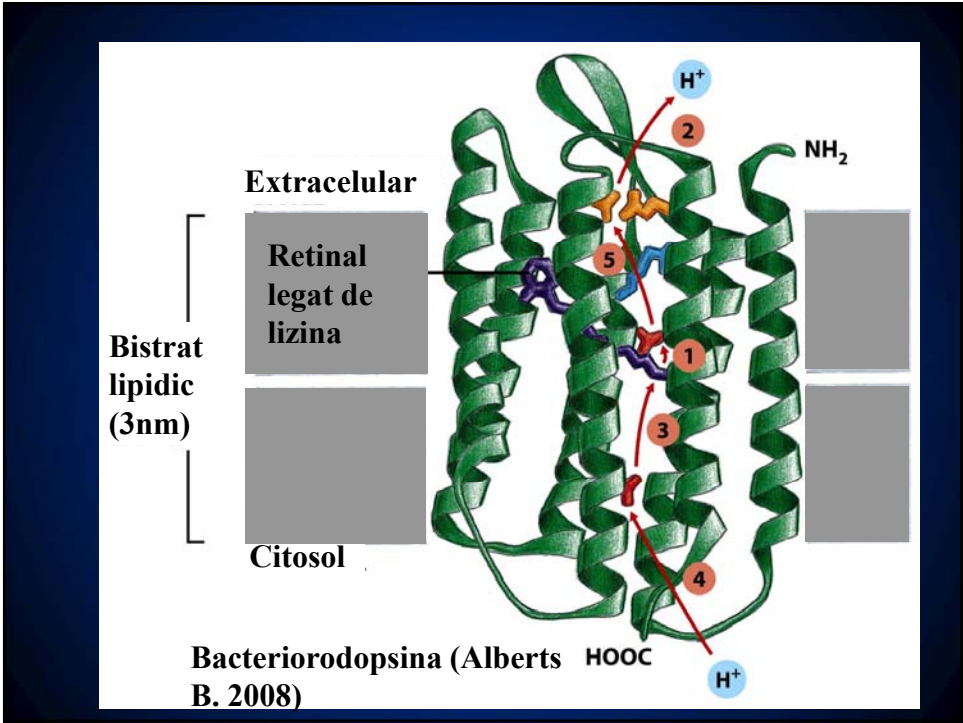
***La nivelul cel mai elementar, noi
nu suntem o reacție chimică ci o
sarcină electrică...***

Sistemul de transport ionic membranar (STIM)

- Canale ionice
- Pompe ionice
- Transportori ionici

Canale ionice

Carlo Matteucci (1811-68) a conceput termenul și a înregistrat curentul de leziune

Emil du Bois-Reymond (1818-1896) – țesutul viu este compus din “molecule electrice”

Canale ionice

Sidney Ringer (1836-1910) Rolul Ca în contracția musculară

În 1902, Julius Bernstein (1839-1917) - celula excitabilă este mărginită de o membrană selectiv permeabilă pentru K în repaus și devine permeabilă pentru alți ioni în timpul excitării

În 1907, John Newton Langley (1852-1925) a introdus conceptul de moleculă receptor pe suprafața celulelor nervoase și musculare

Canale ionice

Definiție - structuri proteice transmembranare, celulare sau subcelulare ce permit transportul ionic conform gradientului electrochimic(**pasiv**)

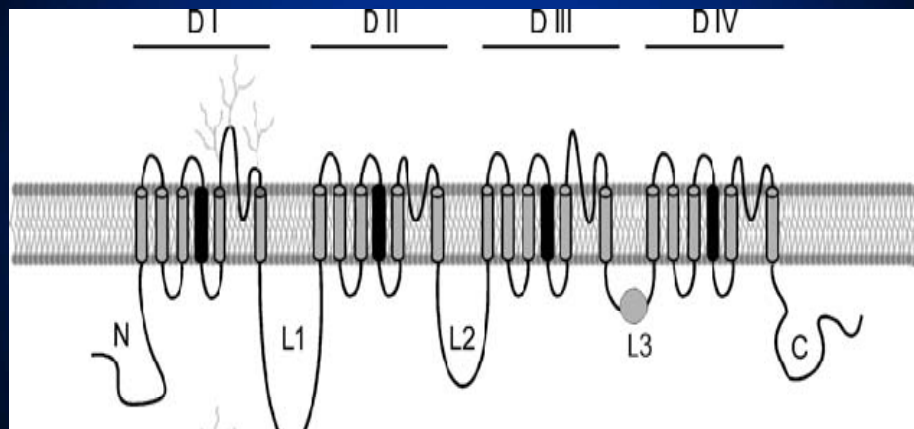
Clasificare - f(x) mec. de funcționare:

- canale ionice fără poartă, necontrolate (nongated)
- canale ionice controlate (gated)

Canale ionice

Structura- proteine conținând până la 2000 aa, organizate în 3-6 segmente transmembranare; peste 400 de gene controlează formarea canalelor ionice – 170 gene pt. canalele de K, 38 pt Ca, 29 pt Na, 58 pt Cl, 15 pt.receptorii glutamatergici

Canale de Na^+ voltaj- dependente identificat 1970

Structura canal de Na voltaj dependent

Canale ionice fără poartă (de repaus)

Clasificare: K^+ , Na^+ , Ca^{2+} , Cl^-

-asigură menținerea potențialului de repaus prin transportul ionic pasiv, în echilibru cu transportul activ primar și secundar

-fluxul ionic de cca. 1000 de ori mai redus decât cel prin canale ionice controlate (cu poartă)

Canale ionice

Canale ionice controlate (gated)

- controlate (gated) – de voltaj
- controlate (gated) – de mediator
- controlate (gated) – mecanic

Canale ionice cu poartă

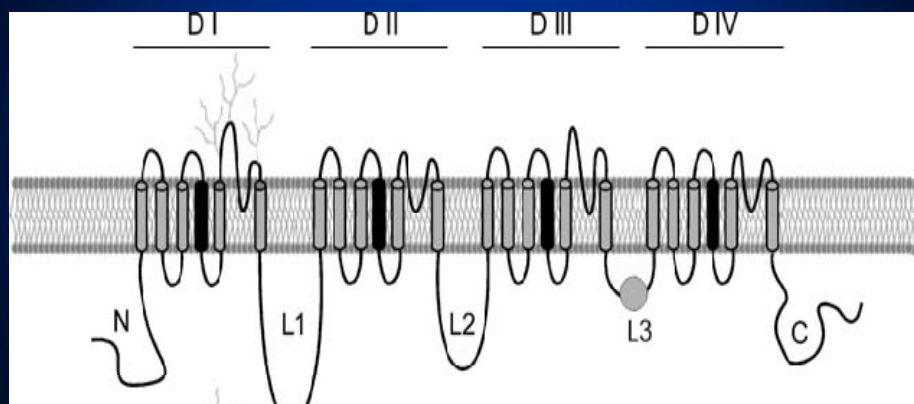
Particularități:

- permit un flux controlat mai rapid...
- participă la generarea, transmiterea sau modularea potențialului de acțiune
- prezintă o diversitate mai mare
- au fost descoperite primele
- reprezintă principala țintă terapeutică

Canale ionice cu poartă

Voltaj dependente

Canale de Na^+ voltaj- dependente identificat 1970

Structura canal de Na voltaj dependent

Canale de Na⁺ voltaj- dependente

-subunitatea α - ($\alpha 1$ - $\alpha 9$ / Na_v 1- 9)

-1800-2000 aa

-formează porul canalului

-subunitatea β

- controlează transportul ionic

- ancorează canalul în membrana celulară

Canale de Na⁺ voltaj- dependente

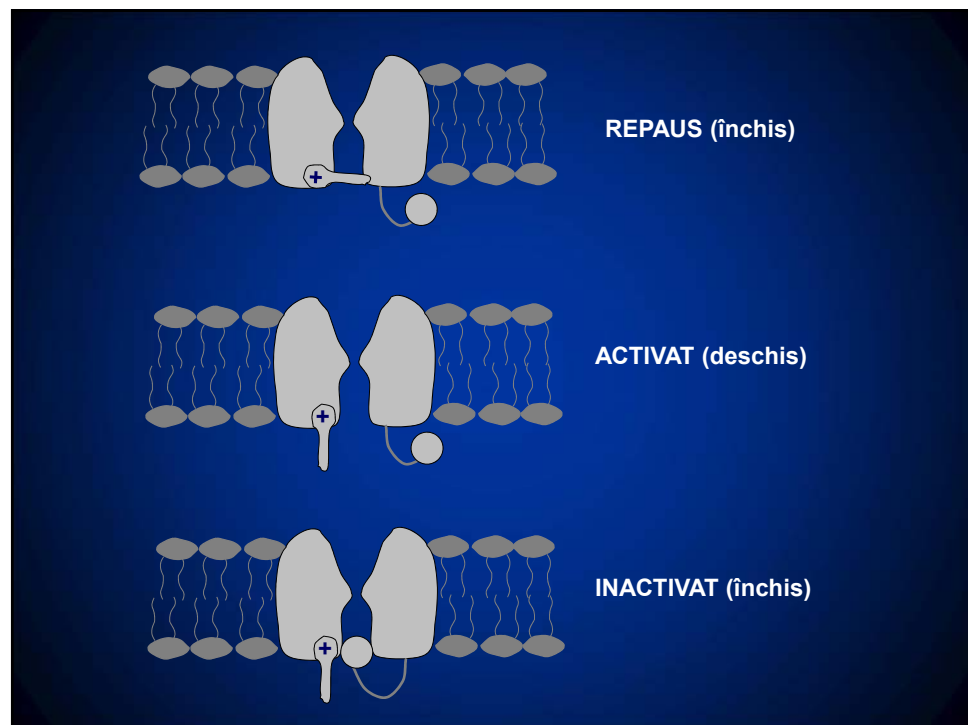
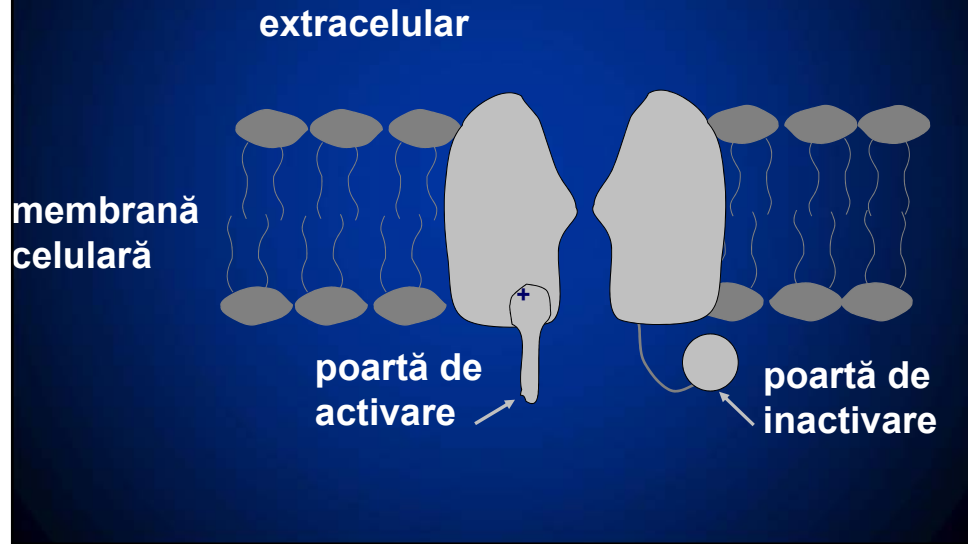
Distribuție, rol

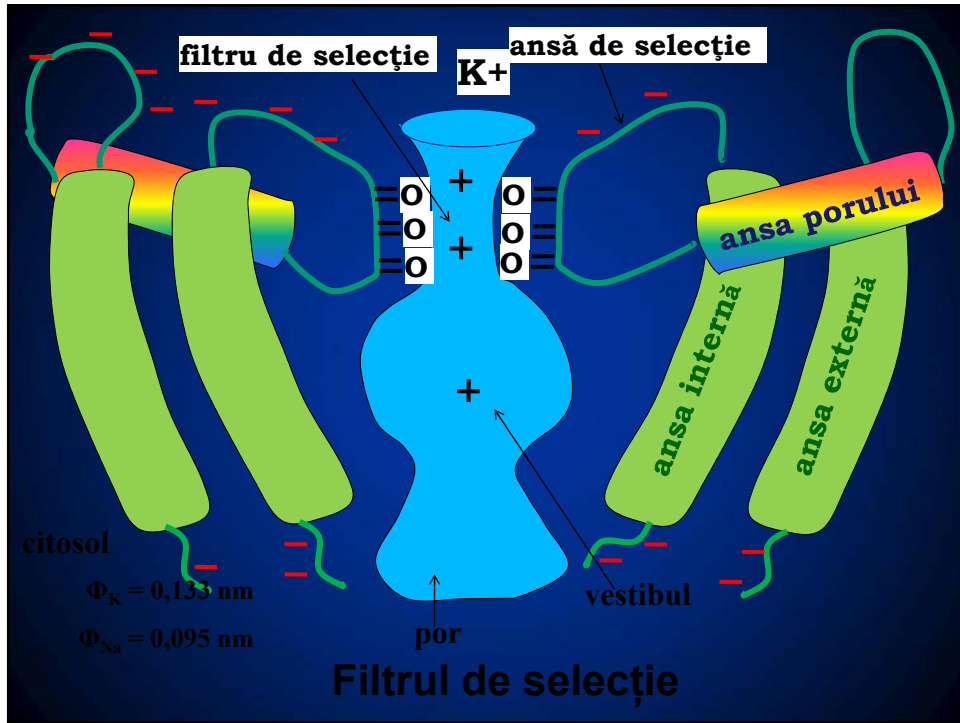
Na_v 1-3, Na_v 6-9 – în SNP, SNC cu rol în durere – pot fi mai multe tipuri pe aceeași celulă nervoasă

Na_v1.6 – în celule imune, microglia și macrofage

Na_v 4-5 – în m. scheletic și miocard

Canale de Na⁺ voltaj- dependente

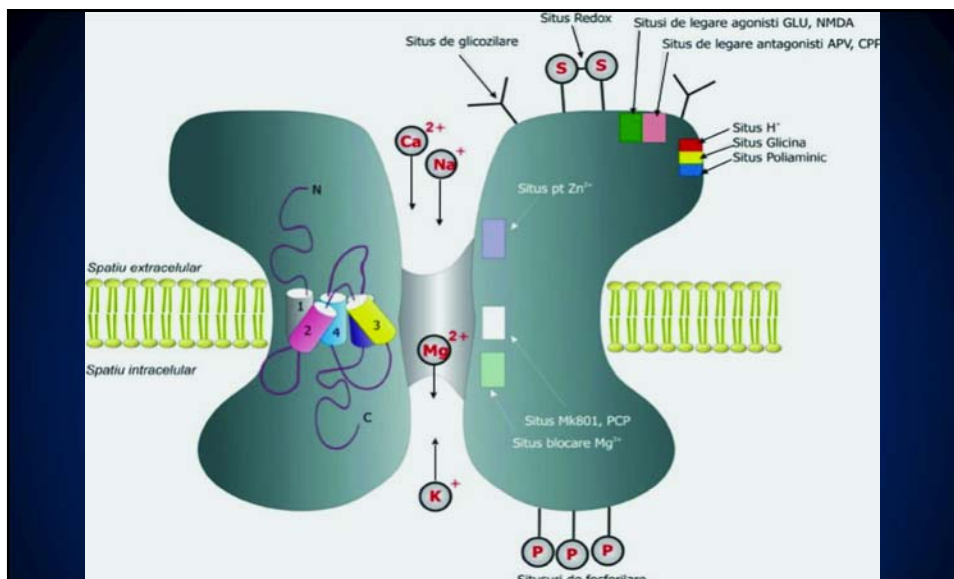
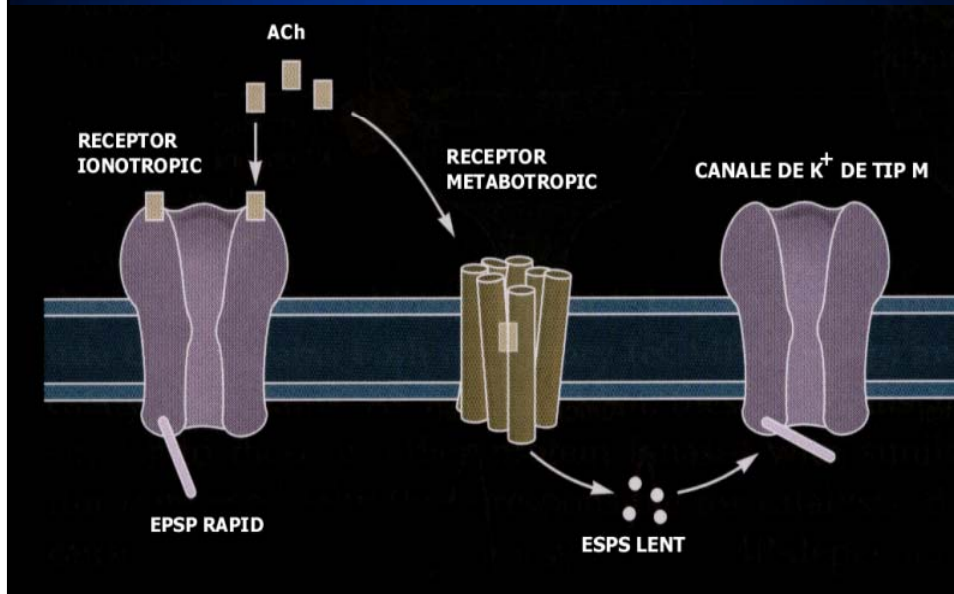

Canale ionice cu poartă

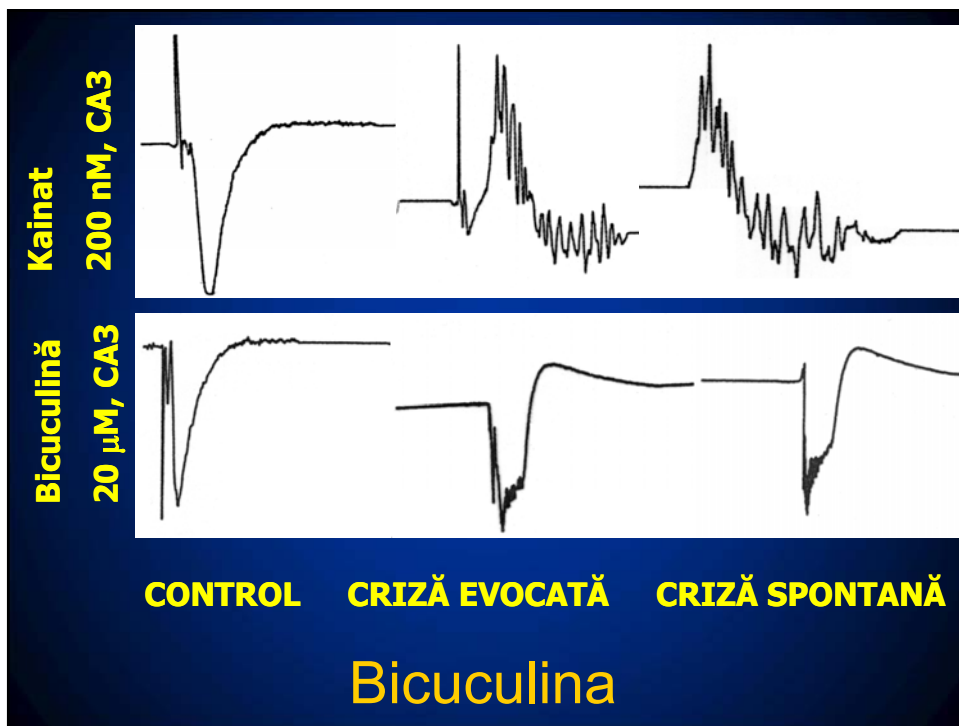
Controlate chimic

Canale ionice – Ach

Schema generala a receptorului de NMDA

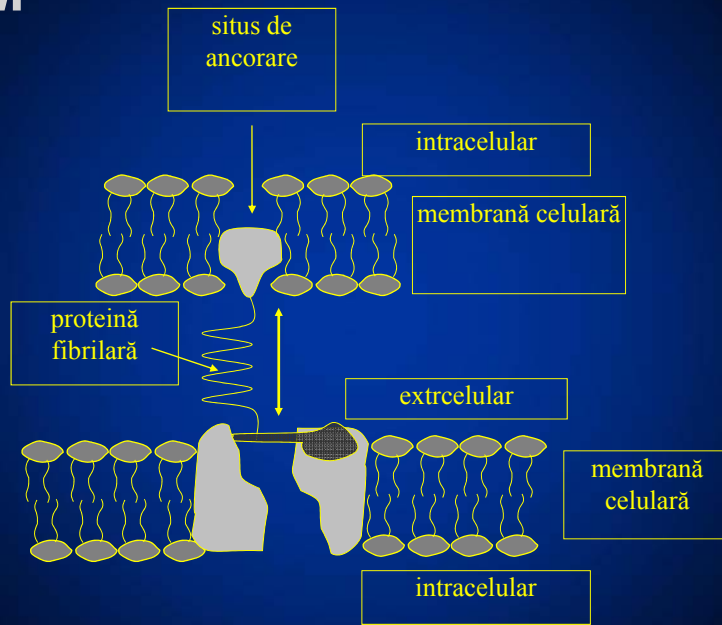
NMDA – N-metil-D-aspartat; PCP- fenciclidina; MK-801 - dizocilpina

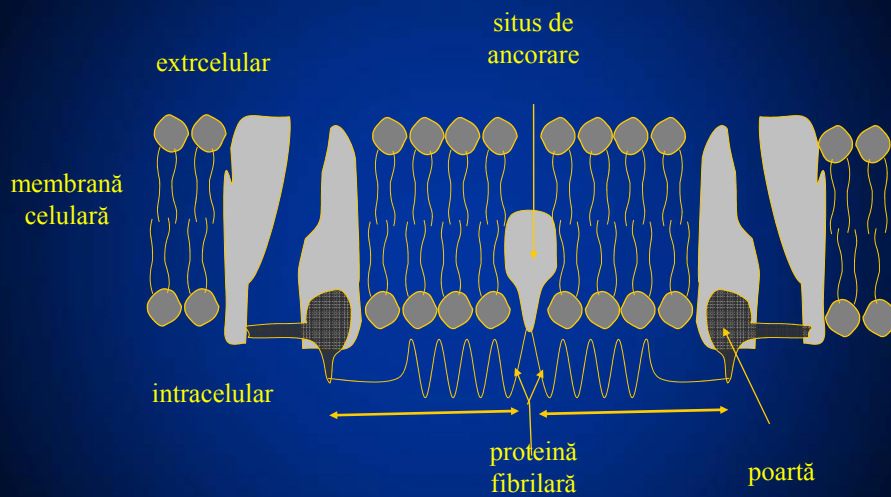
Canale ionice cu poartă

Controlate mecanic

STIM

STIM

POMPE IONICE

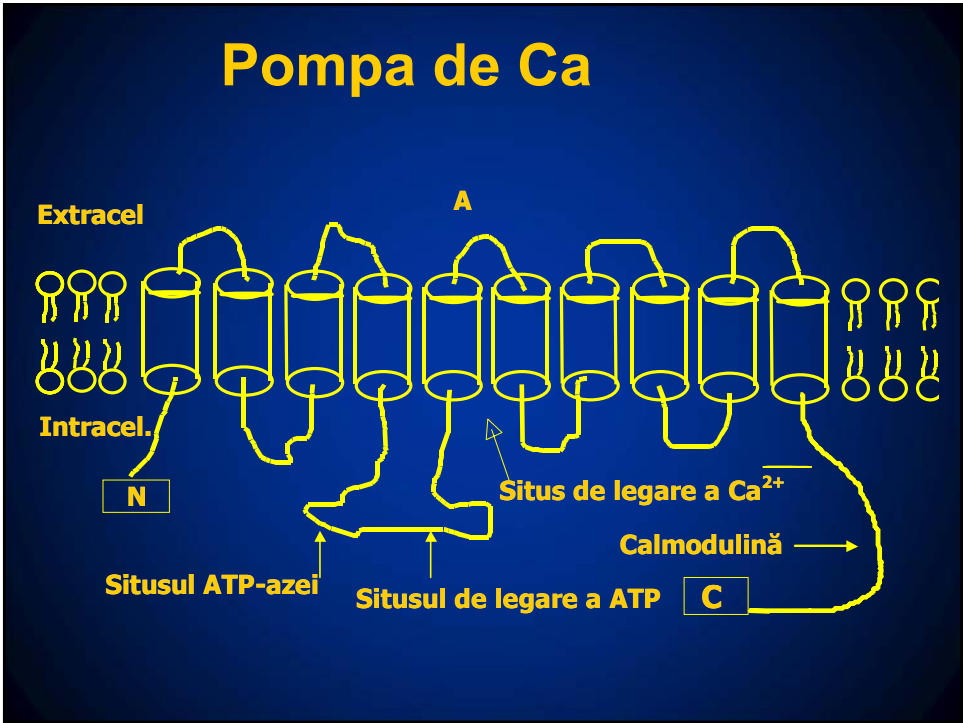
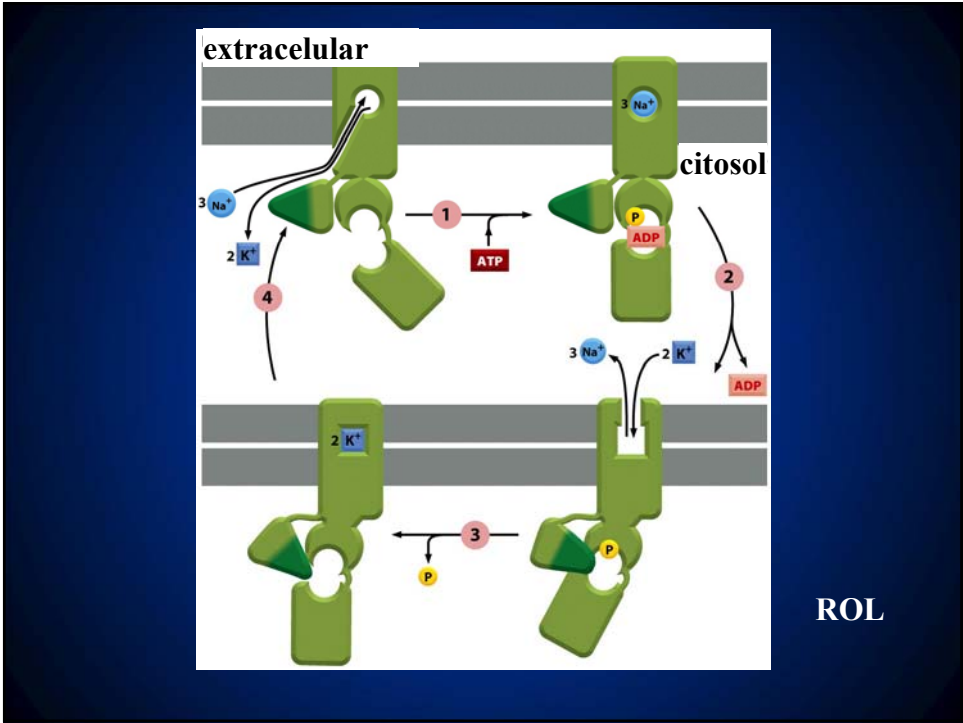
particularități funcționale

- transport activ-ioni, mol. organice
- implică reacții enzimatiche
- rată mică de transport

POMPE IONICE

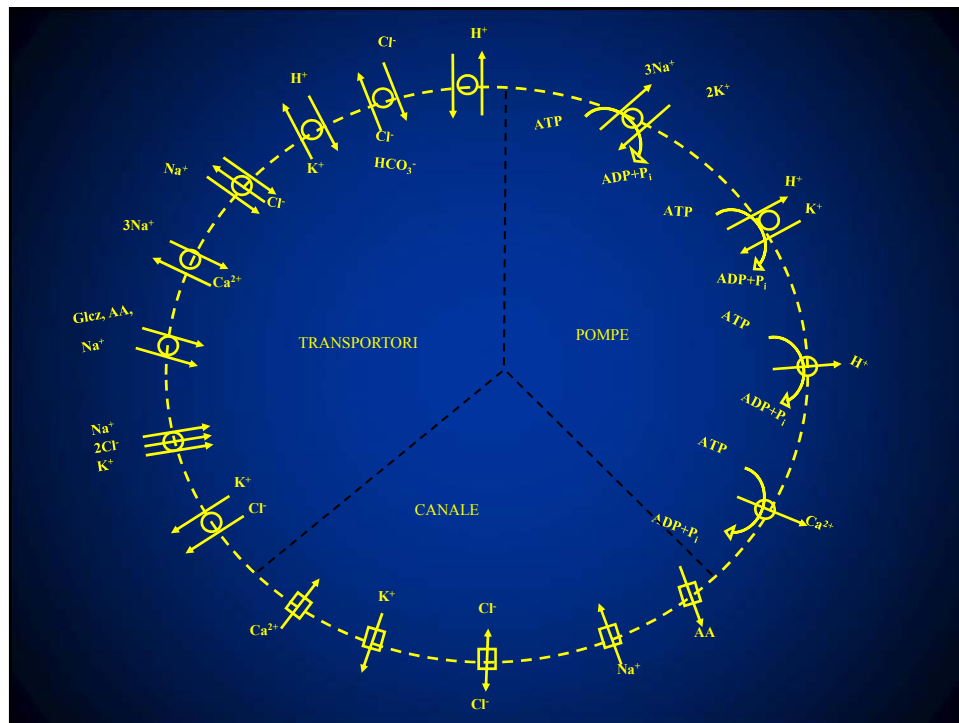
tip P

- Pompa Na-K
- Schatzmann 1953 glicozide cardiace
- Skou, 1957 ATP-aza activata de Na și K
- 1977, PN

Transportori ionici

- Na/Ca
- Na/H
- Na/HCO₃
- Na/ aa, Na/G
- Cl/HCO₃ -
- Na/K/2Cl
- K/Cl

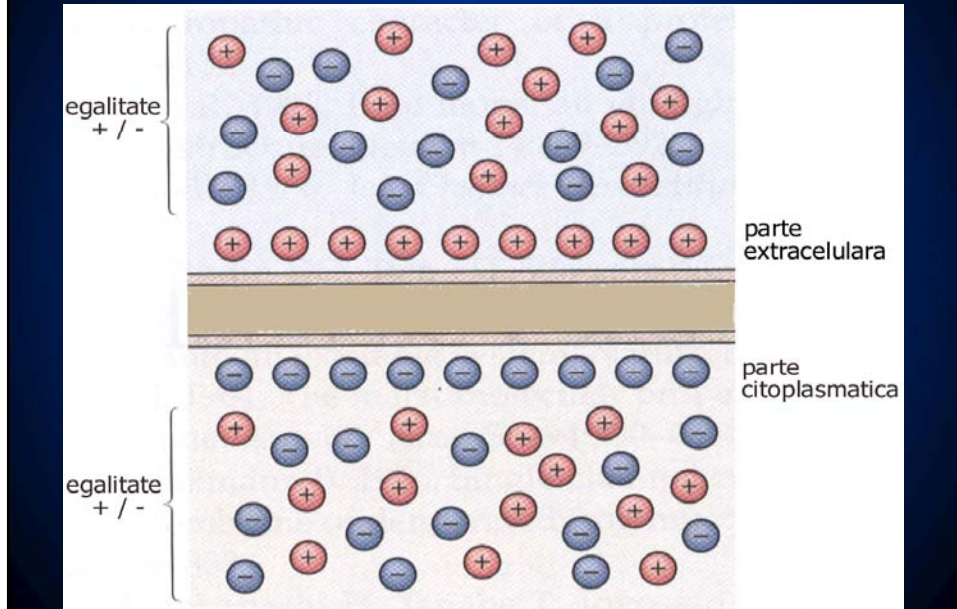
Transport ionic membranal

Concluzii

**Interrelații excitabilitate-
metabolism**

**Transmiterea și procesarea
semnalului în sistemul nervos**

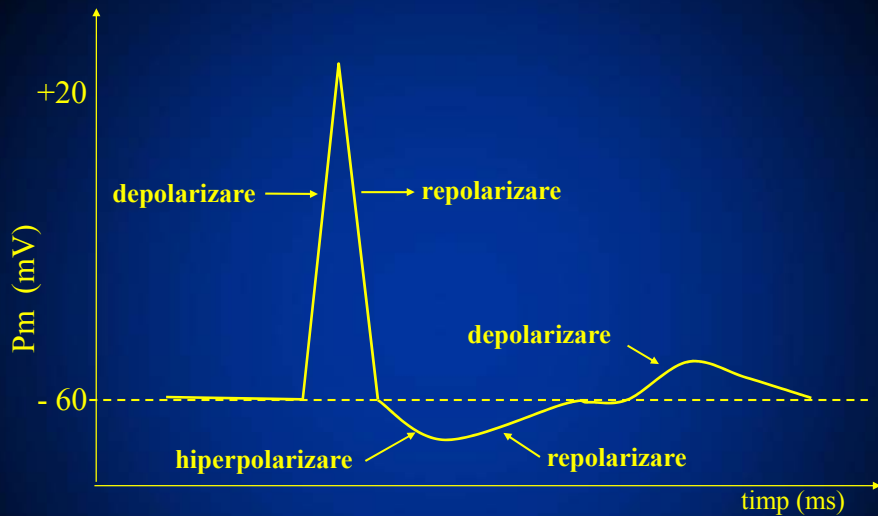
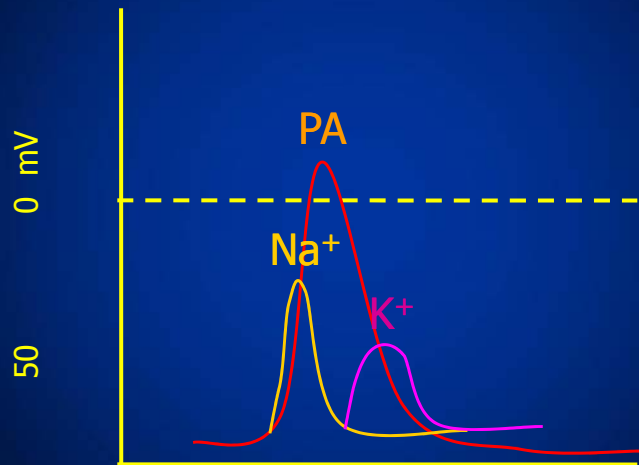
Distribuția sarcinilor electrice

Concentrația intra- extracelulară a principalilor ioni în celula mamiferelor (mMol)

Ion	Extracelular	Intracelular
Na^+	145	12
K^+	4	155
Ca^{2+}	1.8	0.001(rep)– 0.1(activ.)
Cl^-	123	4.2
Mg^{2+}	1.5	0.8

Potențial de acțiune

Variația potențialului de membrană în raport cu activitatea celulei nervoase

